

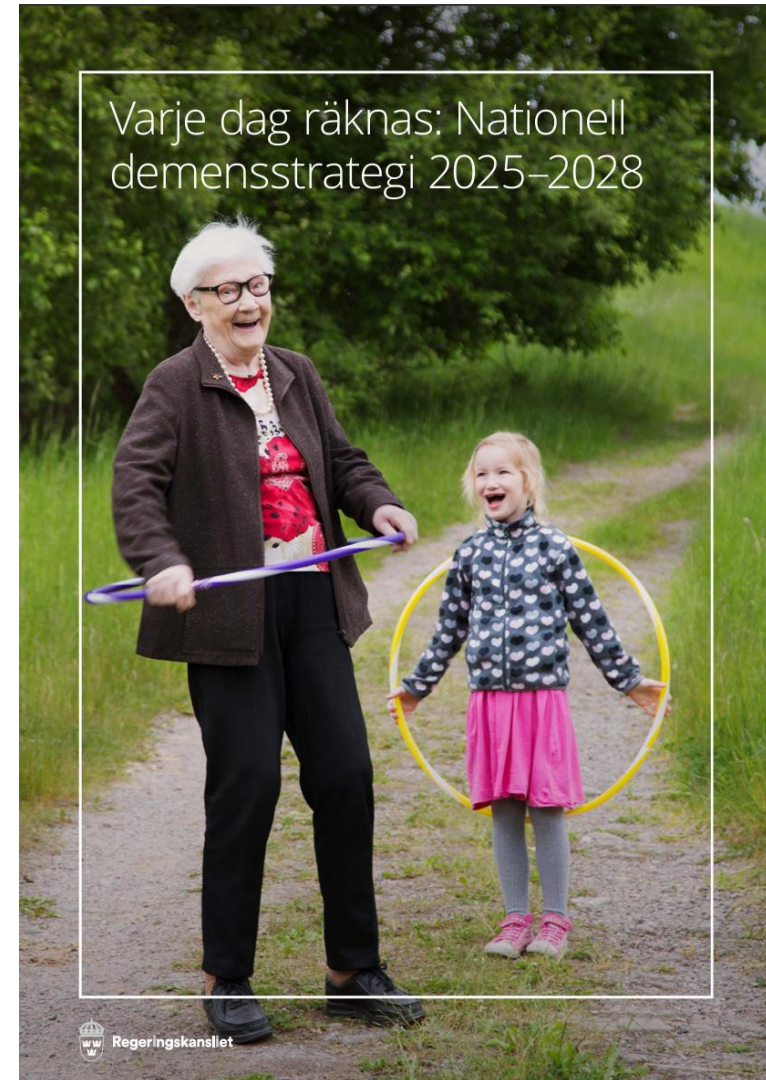
Varje dag räknas

Skåneperspektiv på nationell demensstrategi 2025-2028

Håkan Toresson;
hälso- och sjukvårdsstrateg, HSS, Region Skåne; ordf. LPO äldres hälsa och
palliativ vård samt LAG kognitiv svikt, docent Lunds universitet

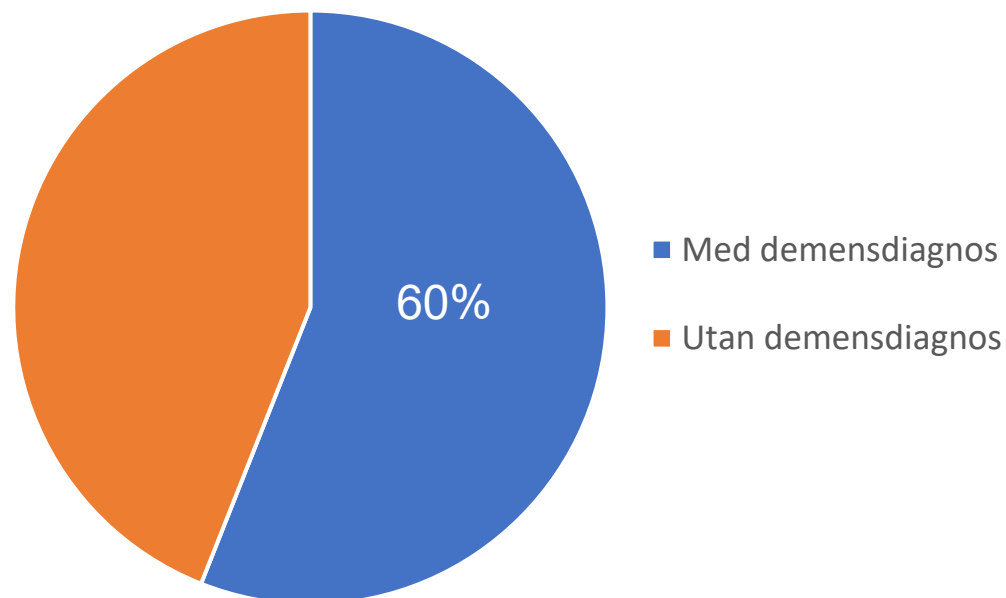
&

Alma Fager;
strategisk sjuksköterska för kognitiva sjukdomar, Helsingborg stad,
projektmedarbetare, Skånes kommuner, Kunskapsbaserad äldreomsorg

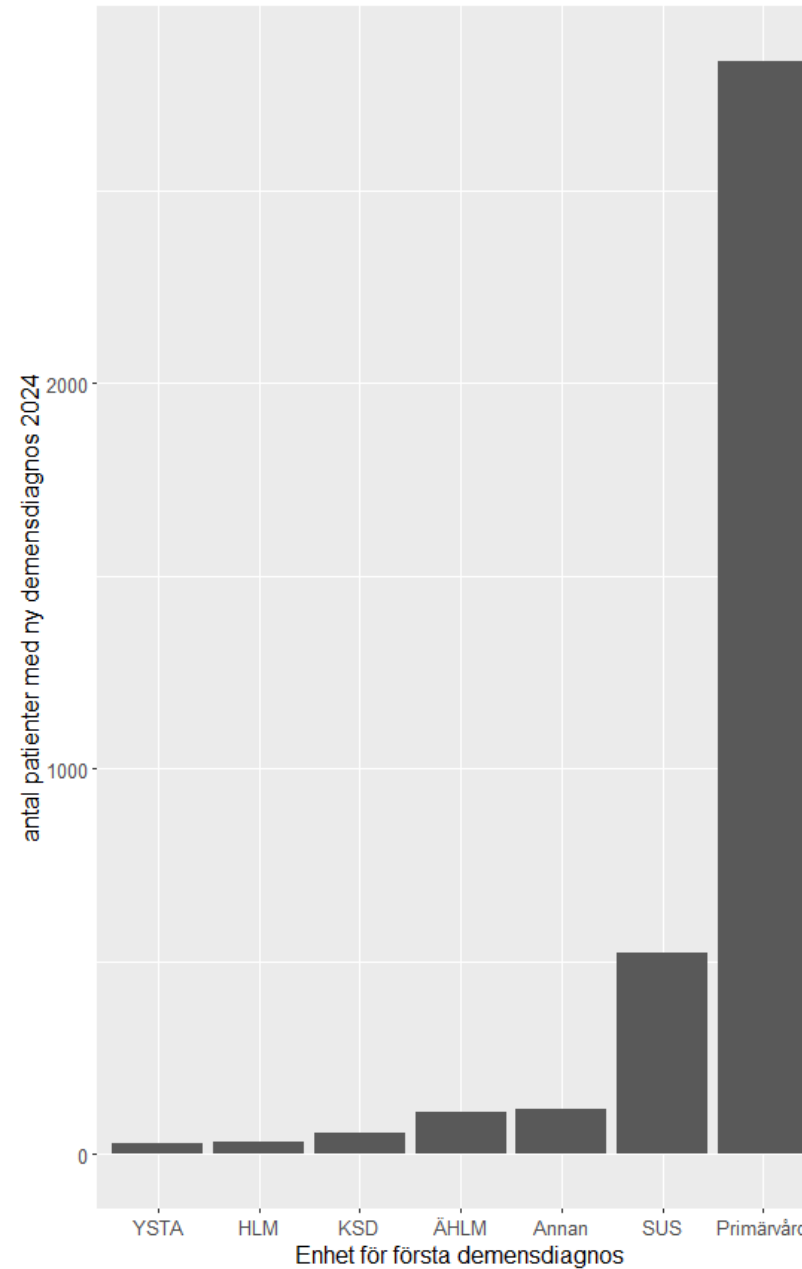
Förekomst av demenssjukdomar i Region Skåne

Förväntade fall av demenssjukdom i tvärsnittspopulation
Skåne 2025-12-31: ca 25 000 individer

60-70% av demenssjukdomsfall är Alzheimer.
Lindrig kognitiv funktionsnedsättning inte inkluderat i diagrammet.

- I Skåne sätts 77% av demensdiagnoserna i primärvården.
- Antalet kognitiva utredningar på vårdcentral är mångdubbelt större.

Nationell demensstrategi *Varje dag räknas 2025-2028*

Mål:

- Socialtjänsten och hälso- och sjukvårdens insatser för personer som har en demenssjukdom ska vara anpassade efter den enskildes förutsättningar och behov.
- Socialtjänsten och hälso- och sjukvårdens insatser för personer som har en demenssjukdom ska vara samordnade samt främja hälsa och förebygga ohälsa.
- Personalen inom socialtjänsten och hälso- och sjukvården ska arbeta enligt evidens och beprövad erfarenhet.
- Anhöriga till en person som har en demenssjukdom ska få tillgång till adekvat stöd och kunskap för att kunna utöva frivillig anhörigvård på ett hållbart sätt.

Nationell demensstrategi *Varje dag räknas 2025-2028*

Utvecklingsområden:

- Prevention & förebyggande insatser; innan och efter diagnos
- Behovsanpassad hälso- och sjukvård; diagnostik, utredning, behandling och uppföljning
- Kunskap, kompetens, bemanning
- God samverkan
- Personcentrerad vård och omsorg vid demenssjukdom
- Anhörigas roll och behov
- Uppföljning, forskning och utveckling

Prevention & förebyggande insatser; innan och efter diagnos

Primärprevention:

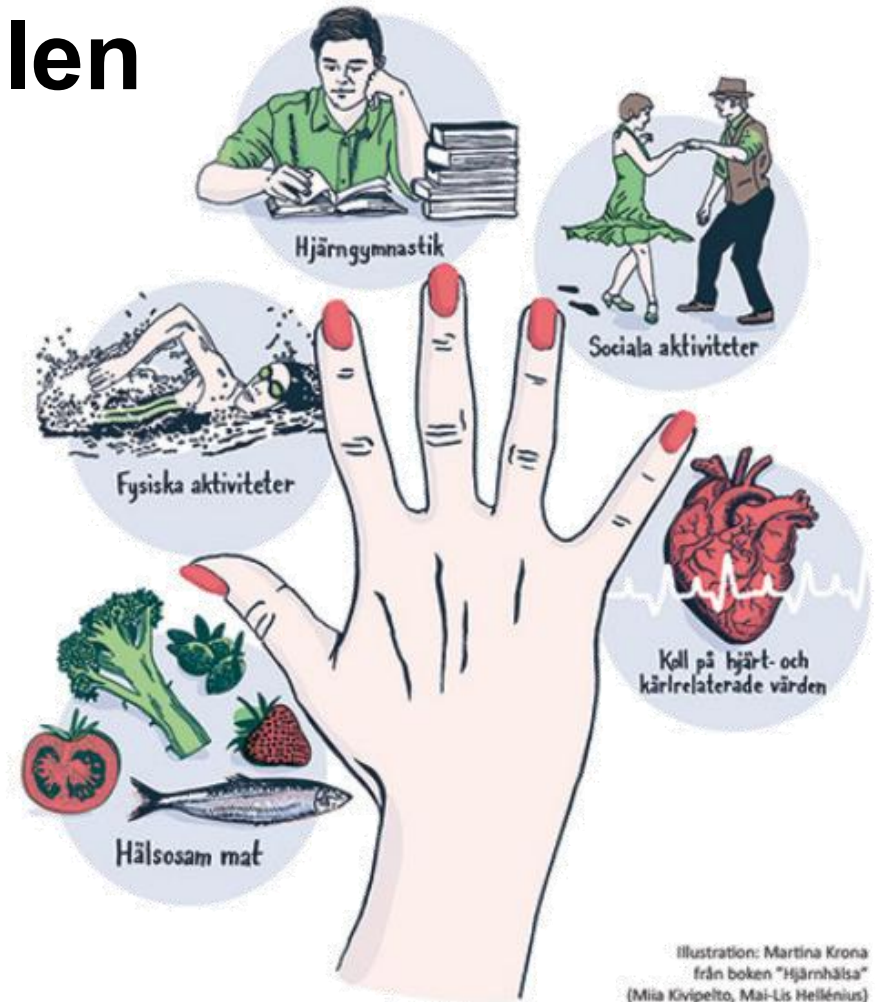
- Uppsökande verksamhet
- **FINGER**

Sekundärprevention:

- Nära vård
- **Walder (identifiera kognitiv svikt på sjukhus)**
- Nationellt vårdprogram skörhet hos äldre
- Kvalitetsregister
- **Tidiga insatser direkt efter diagnos**

Statsbidrag för FINGER-modellen

- Samverkan region och kommun
- Syftet med statsbidraget är att initiera, utveckla eller sprida arbete med den multimodala FINGER-modellen.
- Projekten ska omfatta **alla fem komponenter** av FINGER-modellen

FINGER-studien (The Finnish Geriatric Intervention Study to Prevent Cognitive Impairment and Disability) är den första studien i världen som visat att multimodala livsstilsinterventioner kan förbättra hjärnhälsan och förebygga kognitiv svikt.

EN SÄKER OCH SÖMLÖS VÅRDKEDJA FÖR FRÄMJANDE ÅTGÄRDER

Detta projekt syftar till att implementera verktyg motsvarande kontaktformulär, diagnosformulär och checklista från Svenskt demenscentrum med syfte att stärka kedjan i vård- och insatsförloppet för att möjliggöra tidiga och personcentrerade insatser både utifrån FINGER och andra stöd.

KVALITETSSÄKRA PRESENTATIONS- OCH INFORMATIONSMATERIAL FÖR FINGERS DELAR.

Detta projekt syftar till att samla in och konsolidera det material som finns och skapa en bank som är tillgänglig både för regionen och kommuner som är intresserade.

SAMMANSTÄLLA OCH KOMMUNICERA UTBUD AV STÖD TILL INVÅNARNA FÖR ATT FÖLJA FINGER

Detta projekt syftar till att utforska hur Region Skåne tillsammans med kommuner, idéburens sektor och andra aktörer kan skapa struktur, samverkan och ökad kännedom om befintliga resurser för att underlätta för invånare och verksamheter att ta del av stöd som bidrar till stärkt hjärnhälsa, och ett mer hälsofrämjande åldrande i Skåne.

INFO PÅ SOCIALA MEDIER

Syftet med delprojektet är att öka allmänhetens kunskap, motivation och engagemang kring hjärnhälsa genom att synliggöra hur vardagliga aktiviteter, i linje med FINGER-modellens olika områden, kan bidra till att stärka hjärnans långsiktiga funktion.

SPRIDNINGSKONFERENS

Projektet syftar till att planera och genomföra en regional spridningskonferens i Skåne för att synliggöra och sprida kunskap om FINGER.

Sammanhållande projektledning

Prevention & förebyggande insatser; innan och efter diagnos

Primärprevention:

- **FINGER**
- Uppsökande verksamhet

Sekundärprevention:

- Nära vård
- **Walder (identifiera kognitiv svikt på sjukhus)**
- Nationellt vårdprogram skörhet hos äldre
- Kvalitetsregister
- **Tidiga insatser**

Kognitivt vänliga Helsingborg

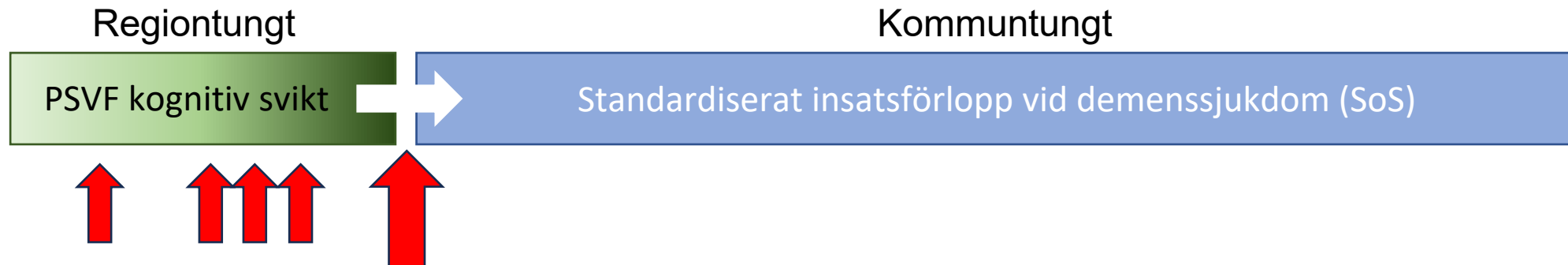
Vart tar du vägen med din diagnos?

- **En plats** för den som är nydiagnostiserad
- En plats för anhöriga till drabbad
- **Kunskap, råd och stöd och gemenskap**
- **Samskapande** drabbad, anhörig, vissa vårdcentraler + Kognitiv mottagning, Ängelholm
- Kurser, samtalsgrupper, aktiviteter,

Behovsanpassad hälso- och sjukvård; diagnostik, utredning och behandling

Personcentrerat och sammanhållet vårdförlopp (PSVF)
för utredning av kognitiv svikt vid misstänkt demenssjukdom

Behovsanpassad hälso- och sjukvård; Behandling

- Förbättra Alzheimerdiagnostik för ökad behandling med befintliga symptomlindrande läkemedel
- Förbered för nya läkemedel
- Läkemedelsgenomgångar

Behovsanpassad hälso- och sjukvård; Uppföljning

- Standardiserat insatsförlopp vid demenssjukdom
 - tar vid direkt efter diagnos
 - samordnad individuell plan (SIP)
 - kontinuerlig samordnad uppföljning
 - utifrån personens unika behov

Sammanhållen vård och omsorg – hur får vi till det?

- ”Kognitiva ronder” (t.ex. Lund och Eslöv)
- Tidig kommunkontakt efter diagnos (t.ex. Ängelholm, Klippan)
- Sömlösa verktyg
Svenskt demenscentrums Skåneinspirerade verktyg
 - Kontaktformulär vid tidiga symtom
 - Diagnosformulär
 - Checklista för övergång mellan vårdförlopp/PSVF och insatsförlopp

Kunskap, kompetens och ledarskap

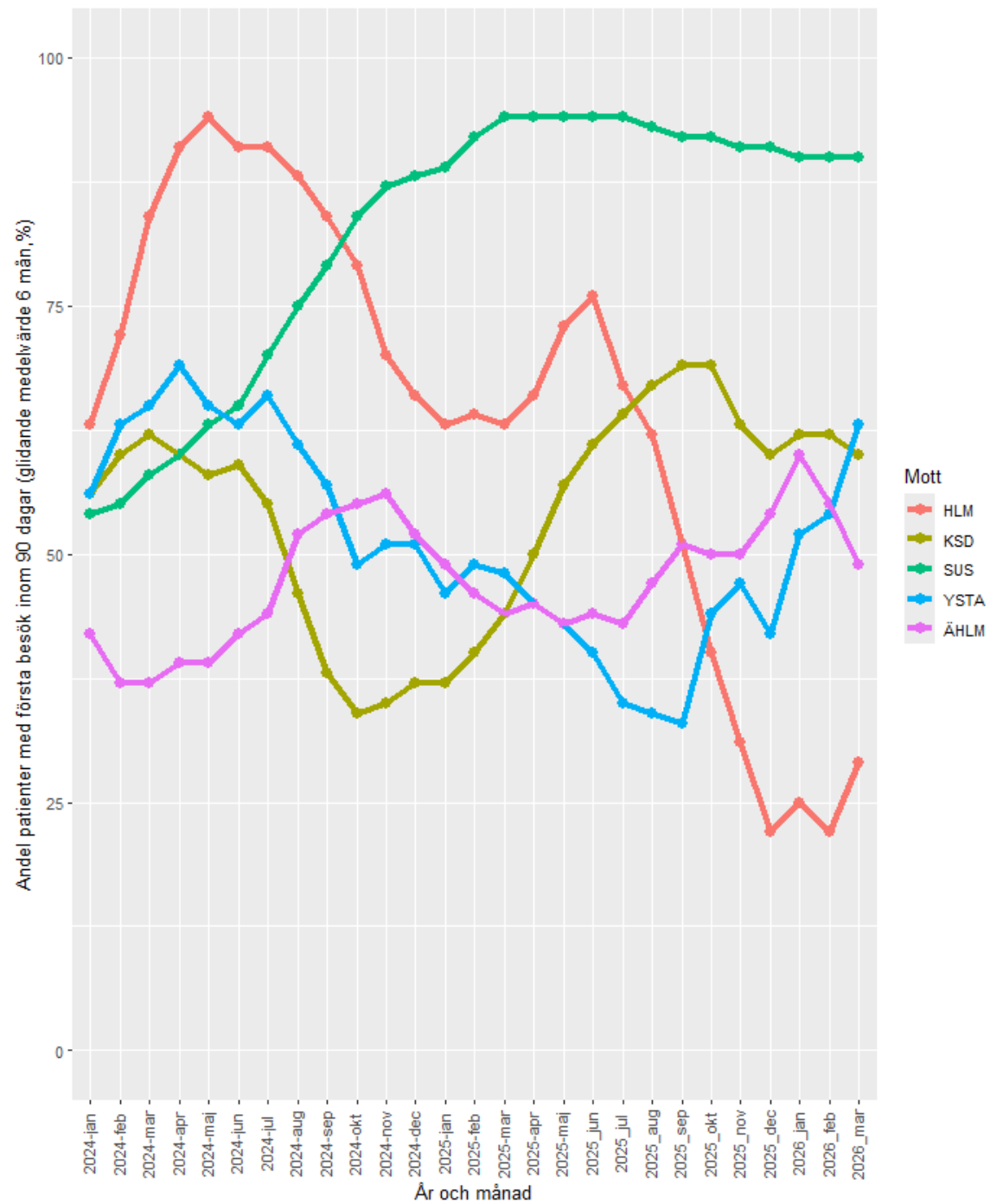
Kommunerna

- Yrkesresan
- Stjärnmärkt äldreomsorgen
- Stjärnmärkt LSS
- Silviacertifiering
- Lokala och privata initiativ

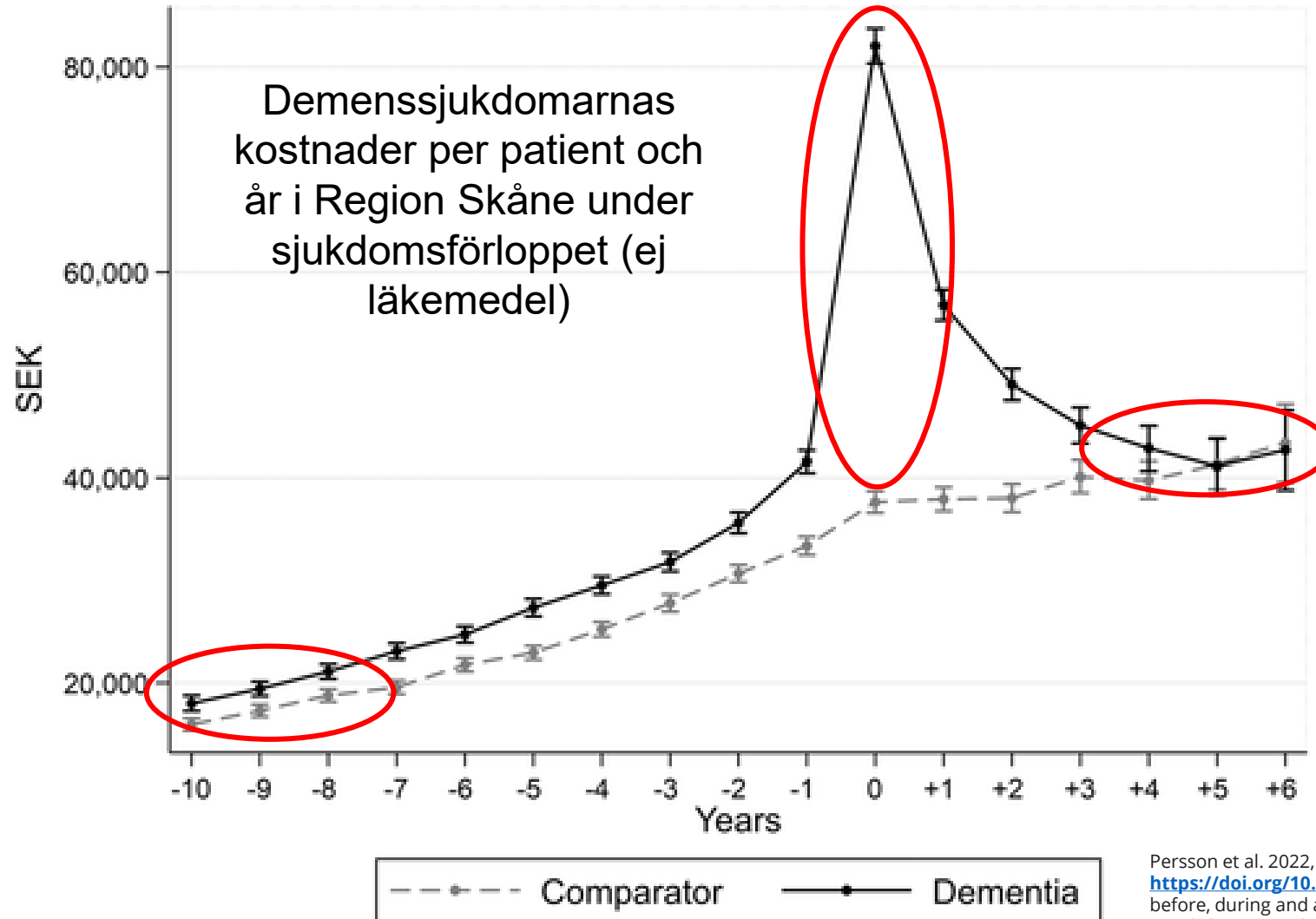
Region Skåne

- Kompetenscentrum för primärvården
- Väntetider specialistkliniker

Utvidgad kognitiv utredning, vårdgarantiuppfyllnad vid Skånes 5 specialistmottagningar

Forskning och utveckling

Persson et al. 2022, Alzheimer's & Dem, <https://doi.org/10.1002/alz.12619> Healthcare costs of dementia diseases before, during and after diagnosis: Longitudinal analysis of 17 years of Swedish register data.

Hur får vi till det i Skåne?

